PRO HEUSDEN

Algemene beschouwing – Begroting 2027 - PRO Heusden

3 november 2026 – Rick Timmermans

Ik begin mijn bijdrage op dit soort momenten altijd graag met een compliment, zo ook vandaag weer. Op 11 oktober is het ieder jaar Coming Out Day. Samen met Paarse vrijdag altijd een belangrijk moment om stil te staan bij LHBTI-acceptatie in ons land. En voorzitter, het deed ons goed om te zien dat er ook in Heusden een regenboogvlag te zien was bij het gemeentehuis - zoals standaard gebeurt in Vlijmen - maar nu ook in Drunen voor het eerst gebeurde naar aanleiding van een concrete oproep van inwoners. Een bijzonder moment. Juist in tijden dat de cijfers onder bijvoorbeeld jongeren voor homoacceptatie dalen, laten we in Heusden zien hoe het óók kan. Opstaan voor wat kwetsbaar is.

PRO is blij met de aspecten van de begroting die daaraan voldoen. We zijn blij met het aankomende fietspadenplan, we kijken uit naar de resultaten van de onderzoeksprocedure voor duurzame energieopwekking en we zijn blij met de beantwoording van de vele technische vragen, dank ook aan alle ambtenaren daarvoor.

Wel zijn we benieuwd naar het volgende: afgelopen raadsperiode zijn er ombuigingen doorgevoerd ter voorbereiding op het Ravijnjaar 2026, maar dat Ravijnjaar is uitgesteld. De ombuigingen zijn wel blijven staan in de begroting. Hoe komt het dat er toch een toekomstig tekort is? Graag een reactie van de wethouder.

Voorzitter, PRO Heusden mist in de rest van deze begroting regelmatig dat streven waar ik mee begon: opstaan voor wat kwetsbaar is.

Afgelopen voorjaarsnota hebben we bijvoorbeeld als raad een motie aangenomen die stuurde op het aangekondigde onderzoek naar de armoederegelingen. Insteek van de motie was: onderzoek nu eens écht welke regelingen het beste werken voor mensen in armoede, welke regelingen daarvoor eventueel ook uitgebreid kunnen worden, en dus niet per se wat financieel het beste uitkomt voor de gemeente. In de beantwoording van technische vragen lezen we terug dat het college het onderzoek wil gebruiken voor het financieel sluitend krijgen van bepaalde regelingen. Hoe belangrijk dat ook is: niet de geldzorgen van de gemeente maar de inwoners met geldzorgen zouden in lijn met de motie centraal moeten staan in het onderzoek. Kan het college hierop reflecteren en onze zorgen hierover wegnemen? En, hoe verhouden de aangescherpte regels voor de bijzondere bijstand zich tot dit onderzoek en deze motie?

Ook over de uitvoering van een andere motie maakt PRO zich grote zorgen. Bij de begrotingsbehandeling een jaar geleden heeft de raad unaniem een motie aangenomen om te onderzoeken **hoe** de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toegekend kan worden en om met een uitvoeringsvoorstel naar Baanbrekers te gaan. Nu moeten mensen die toeslag zelf nog aanvragen. Dat terwijl we in beeld hebben wie recht heeft op deze toeslag, ambtshalve uitkeren zorgt voor lagere administratieve kosten op de lange termijn voor Baanbrekers. Maar bovenal: het maakt het voor mensen die al langdurig in armoede leven net iets makkelijker om een toeslag te ontvangen waar ze toch al recht op hebben. Een no-brainer zou je zeggen. Dat is dan ook de reden dat de motie van DMP, Heusden Eén en toen nog GL-PvdA unaniem aangenomen werd door de raad. Ook het college kon zich er destijds in vinden, en gaf aan in een RIB dat

Baanbrekers zich voorbereidde op de wijziging en dat deze naadloos aansloot bij het eigen armoedebeleid.

Des te groter was onze verbazing toen we op een technische vraag bij deze begroting het antwoord kregen dat het college besloten heeft deze motie niet meer uit te voeren. Voorzitter, dat is zorgelijk. Waarom is hiervoor gekozen en welk besluit ligt hieraan ten grondslag? Wat is er precies veranderd in die paar maanden waardoor het college nu geruisloos deze raadsbrede motie niet meer uitvoert? Waarom is de raad hier niet op zijn minst in meegenomen of over geïnformeerd met een nieuwe RIB? Dit is niet de manier waarop dit hoort te gaan en raakt aan het vertrouwen tussen raad en college. Graag een reactie van de wethouder.

Wij roepen de wethouder dan ook op om alsnóg de raadsbrede motie uit te voeren. Is hij bereid dat toe te zeggen? De eerder aangenomen motie opnieuw indienen hebben we overwogen, maar het zou heel vreemd zijn om dat nogmaals te doen. Als een toezegging uitblijft, overwegen we wel een motie.

Ook op andere thema's die een overheid zou moeten koesteren, ziet PRO onzekerheden. De begroting heeft bijvoorbeeld amper aandacht voor natuur. We lezen dat natuur recreatie beperkt, moeilijk is voor individuele ondernemers en al helemaal voor woningbouw. Natuur wordt geplaatst als het tegenovergestelde van levendigheid en leefgenot. Dat vinden wij zorgelijk. Daarom roept PRO Heusden op: doe niet meer zuur over natuur, maar zet natuur centraal. Nu zien we alleen enkele algemene doelen over klimaat, natuur en biodiversiteit maar waar blijven de maatregelen om deze doelen te bereiken? Graag een reactie van het college.

Naast een natuurlijke leefomgeving, moet die leefomgeving ook gezond zijn. Een groot aantal Nederlandse gemeenten werkt al gericht via lokaal gemeentelijk beleid aan het stimuleren van een gezonde levensstijl en een gezonde, veilige leefomgeving. Heusden helaas nog niet. Hierbij is er vaak extra aandacht voor verschillen in gezondheid die samen gaan met inkomensongelijkheid.

Passend hierbij dienen wij daarom samen met CDA een motie in voor het versterken van het preventiebeleid ter voorkoming van overgewicht en het verbeteren van gezondheid onder kinderen en jongeren.

Ook op mentale gezondheid missen wij nog concreetheid in de begroting, bijvoorbeeld op jeugdhulp. De wens om meer in te zetten op preventie delen en steunen we. Het idee dat door preventie de dure (hoog)specialistische zorg daalt, klopt echter niet. Er zal altijd een doelgroep blijven die veel hulp nodig heeft. Met de huidige werkwijze lopen de wachtlijsten verder op, worden vacatures nog moeilijker ingevuld en krijgen jeugdigen niet de hulp die ze nodig hebben. Hoe wil het college ervoor zorgen dat er samen met het werkveld gekeken wordt naar best-practices, zoals in Tilburg, Zaltbommel en Goirle: bewezen methodes die minder tijd (en minder geld) vragen, maar wél beter uitpakken voor de jeugdigen. Graag een reactie.

In lijn met onze zorgen over jeugdhulp dienen we met Heusden één en de VVD opnieuw een voorstel in voor het onderzoeken van een extra jongerenwerker in de gemeente.

Ook aandacht voor kunst, cultuur en erfgoed is voor PRO belangrijk. In de vorige periode is een motie over subsidie en ontwikkeling van het Gouverneurshuis aangenomen, maar de voortgang in de uitvoering stagneert. Samen met DMP dient PRO daarom een motie in om als gemeente de verantwoordelijkheid van het eigenaarschap voor het gebouw op zich te nemen, waarbij de gemeente zaken als groot onderhoud en verduurzaming voor haar rekening neemt.

Tot slot voorzitter leest PRO in de begroting dat Heusden risico loopt door het nog niet uitvoeren van de Spreidingswet. De kans bestaat dat we als gemeente moeten betalen voor de opvang, als het Rijk een azc plaatst in lijn met de wet. Wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat het zover niet komt? Wanneer komt er een concreet voorstel naar de raad waar we als raad ook achter kunnen gaan staan? En, hoe beginnen we op tijd met participeren? Graag een reactie van het college.

Voorzitter, ik sluit af met een oproep, niet aan het college, maar aan deze gemeenteraad, misschien wat ongebruikelijk als oppositiepartij. Onze burgemeester heeft bij de infovergadering bestuur op 13 oktober het verzoek gedaan om met de raad op werkbezoek te gaan naar een asielopvang in een andere gemeente waar nu al kleinschalig gewerkt wordt aan opvang. PRO roept de raad met klem op om aan die oproep gehoor te geven. Als raad hebben wij een essentiële rol in het participatietraject rondom dit vraagstuk, en hebben wij de plicht onszelf te oriënteren op oplossingen voor maatschappelijke problemen waar Heusden voor aan de lat staat. Het verzoek tot werkbezoek ligt bij het volgende presidium voor. Laten we gehoor geven aan een oproep om verder te kijken dan alleen vandaag. En om breder te kijken dan alleen naar onszelf.

Samen met het college zet PRO graag de schouders eronder om op te komen voor wat kwetsbaar is. Maar dan moet er op de genoemde thema's wel een schepje bovenop.